

Time: 3 Hours

Total Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.** 1. All questions are compulsory. Attempt Sub question (A) or (B) of Question no. 5.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.
4. Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1. Answer any TWO questions of the following. 20

- Explain Adam Smith's Division of Labour in detail.
- What do you mean by Mercantilism? Explain its limitations.
- Elaborate scientific socialism.

Q2. Answer any TWO questions of the following. 20

- Explain Marshall's concept of representative firm.
- Explain the Schumpeter theory of economic development and innovation.
- Explain the Pigou's welfare economics.

Q3. Answer any TWO questions of the following. 20

- Discuss the Keynesian theory of employment.
- Elaborate the Keynesian theory of trade cycle.
- Discuss the Keynesian views on the role of fiscal policy.

Q4. Answer any TWO questions of the following. 20

- Critically explain 'Life Cycle Hypothesis'.
- Explain Hayek's theory of trade cycle.
- Explain the term 'stagflation' with the help of diagram.

Q5. A) Write short notes on any TWO of the following. 20

- Smith's theory of value
- Internal and External Economies of Scale.
- Money wage rigidity model.
- Laffer curve.

OR

B) Multiple choice questions, select an appropriate option. 20

- Which of the following are the classical economist?
  - Adam Smith
  - Robert Malthus
  - Both a and b are correct
  - Neither a nor b is correct
- Who propounded the concept of the "invisible Hand"?
  - Robert Malthus
  - David Ricardo
  - Adam Smith
  - J M Keynes

- 3) The physiocrats were a group of economist who believed that the wealth of nations was derived solely from.....
  - a) Labour
  - b) Capital
  - c) Agriculture
  - d) None of above
- 4) Which of the following is not the principal of physiocracy?
  - a) Agriculture is the only productive occupation
  - b) Agriculture alone produces net product
  - c) There is harmony among all classes of people
  - d) State action is highly recommended
- 5) Who among the following explain the theory of rent?
  - a) Malthus
  - b) Keynes
  - c) Adam smith
  - d) David Ricardo
- 6) Which of the following are not the internal economies of scale?
  - a) Managerial
  - b) Purchasing
  - c) Marketing
  - d) Skilled worker
- 7) The theory of economic development and innovation related to -----.
  - a) David Recardo
  - b) Keynes
  - c) Marshall
  - d) Schumpeter
- 8) Which of the following is the correct name of book written by A.Pigou?
  - a) Innovation in development
  - b) Wealth of nation
  - c) Principal of economics
  - d) The economics of welfare
- 9) How much types of innovation are explained by Schumpeter?
  - a) 5
  - b) 4
  - c) 6
  - d) 3
- 10) According to Schumpeter who among following play a key role in economic development?
  - a) Labour
  - b) Capital
  - c) Land
  - d) Entrepreneur
- 11) According to Keynes which of the following policy is good during the recession?
  - a) Fiscal policy
  - b) Monetary policy
  - c) Labour policy
  - d) International policy
- 12) When the “General Theory of Employment, Interest and Money” published?
  - a) 1990
  - b) 1939
  - c) 1936
  - d) 1836

- 13) Who among the following economist explain the concept of “Effective Demand”?
- a) Ricardo
  - b) Malthus
  - c) J M Keynes
  - d) A Marshall
- 14) Which of following motive of demand for money is interest elastic according to Keynes?
- a) Transaction motive
  - b) Speculative motive
  - c) Precautionary motive
  - d) None of above
- 15) According to Keynes liquidity preference depends on ..... human motives.
- a) 5
  - b) 3
  - c) 7
  - d) 2
- 16) Which of the following curve show relationship between tax rate and tax revenue?
- a) Kuznets curve
  - b) Engels curve
  - c) Laffer curve
  - d) Demand curve
- 17) Who among the following economist associated with the life cycle hypothesis?
- a) Hayek
  - b) Todaro
  - c) Modigliani
  - d) Malthus
- 18) Which of the following are not the assumption of life cycle hypothesis?
- a) There is no change in the price level during the life of the consumer.
  - b) The rate of interest paid on assets is zero.
  - c) He does not plan any donations.
  - d) There is uncertainty about consumer’s present and future flow of income.
- 19) Which of the following measures government should have the adopt to solve the problem of stagflation?
- a) To reduce the fiscal deficit
  - b) To control the growth of money supply
  - c) To reduce excise and custom duties.
  - d) All of the above
- 20) Which of the following economic thoughts believed in full employment?
- a) Keynesian
  - b) Monetarist
  - c) Classical
  - d) None of the above

*****

(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास

एकूण गुण: १००

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. प्रश्न क्र. ५ मध्ये (अ) व (ब) उप प्रश्नांमधील कोणताही एक उप प्रश्न सोडवा.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

४. आवश्यक तेथे नीटनेटक्या आकृत्या काढा.

प्र १. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

२०

अ) अँडम स्मिथची श्रमविभागणी संकल्पना तपशीलवार स्पष्ट करा.

ब) व्यापारवाद म्हणजे काय? त्याच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

क) शास्त्रीय समाजवाद विस्तृत करा.

प्र २. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

२०

अ) मार्शलची प्रातिनिधिक उद्योगसंस्थेची संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) आर्थिक विकास आणि नवनिर्मितीचा शुम्पीटरचा सिद्धांत स्पष्ट करा

क) पिंगूचे कल्याणकारी अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.

प्र ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

२०

अ) केन्सच्या रोजगाराच्या सिद्धांतावर चर्चा करा.

ब) केन्सचा व्यापार चक्र सिद्धांत स्पष्ट करा.

क) राजकोषीय धोरणाच्या भूमिकेवर केनेशियन विचारांची चर्चा करा.

प्र ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.

२०

अ) 'जीवनचक्र परिकल्पना' स्पष्ट करा.

ब) हायकचा व्यापार चक्राचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

क) आकृतीच्या साहाय्याने 'रोजगारविरहीत भाववाद' ही संज्ञा स्पष्ट करा.

प्र ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर थोडक्यात टिपा लिहा.

२०

अ) स्मिथचा मूल्य सिद्धांत

ब) अंतर्गत आणि बाह्य मितव्ययता

क) पैशातील वेतन ताठरता प्रतिमान

ड) लाफर वक्र

किंवा

ब) खालील बहु पर्यायी प्रश्नांसाठी योग्य पर्याय निवडा.

२०

१) खालीलपैकी कोणते सनातनवादी अर्थशास्त्रज्ञ आहेत?

a) अँडम स्मिथ

b) रॉबर्ट माल्थस

c) a आणि b दोन्ही बरोबर आहेत

d) a किंवा b दोन्हीही बरोबर नाहीत

2) खालीलपैकी कोणते शास्त्रीय अर्थशास्त्रज्ञ आहेत?

- a) अँडम स्मिथ
- b) रॉबर्ट माल्थस
- c) a आणि b दोन्ही बरोबर आहेत
- d) a किंवा b दोन्हीही बरोबर नाहीत.

3) भौतिकशास्त्रवादी हा अर्थशास्त्रज्ञांचा एक गट होता ज्यांचा असा विश्वास होता की राष्ट्रांची संपत्ती केवळ ..... पासून प्राप्त होते.

- a) श्रम
- b) भांडवल
- c) कृषी
- d) वरीलपैकी काहीही नाही.

4) खालीलपैकी कोणते तत्त्व भौतिकशास्त्राचे नाही?

- a) शेती हा एकमेव उत्पादनक्षम व्यवसाय आहे.
- b) शेतीतूनच निव्वळ उत्पादन होते..
- c) सर्व वर्गांतील लोकांमध्ये सुसंवाद आहे.
- d) राज्य कृतीची तिब्रतेने शिफारस केली जाते.

5) खालीलपैकी कोणी खंड सिद्धांत स्पष्ट केला आहे?

- a) माल्थस
- b) केन्स
- c) अँडम स्मिथ
- d) डेव्हिड रिकार्डो

6) खालीलपैकी कोणत्या अंतर्गत मित्तव्ययता नाहीत?

- a) व्यवस्थापकीय
- b) खरेदी
- c) विपणन
- d) कुशल कामगार

7) आर्थिक विकास आणि नवनिर्मितीचा सिद्धांत ----- शी संबंधित आहे.

- a) डेव्हिड रेकार्डो
- b) केन्स
- c) मार्शल
- d) शुम्पीटर

8) पिंगूने लिहिलेल्या पुस्तकाचे खालीलपैकी योग्य नाव कोणते आहे?

- a) विकासातील नाविन्य
- b) राष्ट्राची संपत्ती
- c) अर्थशास्त्राचे तत्व
- d) कल्याणाचे अर्थशास्त्र

9) शुम्पीटरने किती प्रकारचे नाविन्य स्पष्ट केले आहे?

- a) ५
- b) ४
- c) ६
- d) ३

10) शुम्पीटरच्या मते खालीलपैकी कोणाची आर्थिक विकासात महत्त्वाची भूमिका आहे?

- a) श्रम
- b) भांडवल
- c) जमीन
- d) उद्योजक

- 11) केन्सच्या मते मंदीच्या काळात खालीलपैकी कोणते धोरण चांगले आहे?
- राजकोषीय धोरण
  - चलनविषयक धोरण
  - कामगार धोरण
  - आंतरराष्ट्रीय धोरण
- 12) "रोजगार, व्याज आणि पैशाचा सामान्य सिद्धांत" कधी प्रकाशित झाला?
- १९९०
  - १९३९
  - १९३६
  - १८३६
- 13) "प्रभावी मागणी" ही संकल्पना खालीलपैकी कोणत्या अर्थशास्त्रज्ञाने स्पष्ट केली आहे?
- रिकार्डो
  - माल्थस
  - जे एम केन्स
  - मार्शल
- 14) केन्सच्या मते पैशाच्या मागणीचा खालीलपैकी कोणता हेतू व्याज लवचिक आहे?
- व्यवहाराचा हेतू
  - सट्टा हेतू
  - सावधगिरीचा हेतू
  - वरीलपैकी काहीही नाही.
- 15) केन्सच्या मते तरलता पसंती ..... मानवी हेतूवर अवलंबून असते.
- ५
  - ३
  - ७
  - २
- 16) खालीलपैकी कोणता वक्र कर दर आणि कर महसूल यांच्यातील संबंध दर्शवितो?
- कुझनेट्स वक्र
  - एंजेल वक्र
  - लॅफर वक्र
  - मागणी वक्र
- 17) खालीलपैकी कोण जीवन चक्र परिकल्पनेशी संबंधित आहे?
- हायेक
  - टोडारो
  - मोडिग्लियानी
  - माल्थस
- 18) खालीलपैकी कोणते जीवन चक्र परिकल्पनेचे गृहीत नाही?
- ग्राहकाच्या जीवनादरम्यान किंमतीच्या पातळीत कोणताही बदल होत नाही.
  - मालमत्तेवर दिलेला व्याज दर शून्य आहे.
  - तो कोणत्याही देणग्यांचे नियोजन करत नाही.
  - ग्राहकांच्या वर्तमान आणि भविष्यातील उत्पन्नाच्या प्रवाहाबाबत अनिश्चितता आहे.
- 19) मंदीची समस्या सोडवण्यासाठी सरकारने खालीलपैकी कोणते उपाय अवलंबले पाहिजेत?
- वित्तीय तूट कमी करणे.
  - पैशाच्या पुरवठ्याच्या वाढीवर नियंत्रण ठेवणे
  - उत्पादन शुल्क आणि कस्टम ड्युटी कमी करणे.
  - वरील सर्व.
- 20) खालीलपैकी कोणत्या आर्थिक विचारांचा पूर्ण रोजगारावर विश्वास होता?
- केनेशियन
  - मद्रावादी
  - शास्त्रीय
  - वरीलपैकी काहीही नाही

*****